

Datum: 30 oktober 2025

Kommunledningskontoret

Handläggare: Pernilla Melin

Diarienumr: 2025.245.KUN

Kultur- och utbildningsförvaltningens yttrande över motion avseende HBTQI-arbete

Ärendebeskrivning

Heidi Hankanen Ängberg (C) har den 11 juni § 147 lämnat en motion i kommunfullmäktige om HBTQI-arbete i Alingsås kommun. Motionären anger följande:

”Alla människor har rätt att leva sina liv utan rädsla för diskriminering, hat eller exkludering oavsett könsidentitet, könsuttryck eller sexuell läggning. Trots detta möter HBTQI-personer fortsatt strukturell diskriminering, psykisk ohälsa och socialt utanförskap i högre grad än andra grupper. Vi har ett ansvar att säkerställa att kommunens verksamheter är trygga, tillgängliga och inkluderande för alla invånare, inklusive HBTQI-personer. Många kommuner i Sverige har påbörjat eller redan utvecklat strategier, handlingsplaner och certifieringsprocesser för att stärka arbetet med likabehandling och inkludering. Centerpartiet ser behov av att Alingsås kommun tar ett samlat grepp om dessa frågor genom att formulera ett tydligt, långsiktigt och politiskt förankrat HBTQI-arbete.”

I motionen lämnade Centerpartiets representant förslagen att:

- kommunen tar fram en HBTQI-policy eller strategi som tydligt beskriver kommunens mål, riktlinjer och prioriteringar inom området.
- kommunen inför en handlingsplan med konkreta åtgärder för att säkerställa HBTQI-kompetens inom kommunens verksamheter, exempelvis skola, äldreomsorg, socialtjänst och fritid.
- kommunen erbjuder utbildning i HBTQI-frågor till politiker, medarbetare och chefer inom kommunen.
- kommunen undersöker möjligheten att HBTQI-certifiera kommunala verksamheter i samarbete med exempelvis RFSL

Genom att ta ett helhetsgrepp kring HBTQI-frågor anger Heidi Hankanen Ängberg (C) att kommunen inte bara stärker rättigheterna för en utsatt grupp, utan bidrar även till ett mer jämlikt, inkluderande och hållbart samhälle.

Kommunfullmäktige beslutade att lämna ärendet till kommunstyrelsen för beredning. Kommunledningskontoret har i sin tur begärt ett yttrande från kultur- och utbildningsförvaltningen i ärendet och önskar få svar på följande frågor:

1. Hur arbetar ni med HBTQI-frågor i er verksamhet idag?
2. Vilka behov ser nämnden/verksamheten av en kommunövergripande HBTQI-policy eller strategi? Hur skulle ett sådant styrdokument kunna stödja ert arbete?
3. Finns det inom nämndens/verksamhetens område behov av ökade insatser för kompetenshöjning i HBTQI-frågor, till exempel genom utbildning av medarbetare, chefer eller politiker?
4. Skulle en handlingsplan med konkreta åtgärder och mål kopplat till HBTQI inkludering vara ett stöd för nämndens/verksamhetens arbete? I så fall – vilka insatser ser ni som mest relevanta?
5. Hur ser nämnden/verksamheten på möjligheten att HBTQI-certifiera vissa kommunala verksamheter? Finns det intresse eller erfarenhet av detta sedan tidigare?
6. Vilka hinder eller möjligheter ser ni i att utveckla HBTQI-arbetet i er verksamhet?

Kultur- och utbildningsförvaltningens yttrande

Förvaltningen bedriver en bred och varierad verksamhet som spänner över flera olika områden och målgrupper. I arbetet med att besvara frågorna nedan har synpunkter och underlag inhämtats från förvaltningens olika verksamheter för att ge en så heltäckande bild som möjligt av hur HBTQI-frågor hanteras inom organisationen i dag.

Svaren speglar därmed både gemensamma arbetssätt och de specifika förutsättningar som finns inom respektive verksamhetsområde.

1. Hur arbetar ni med HBTQI-frågor i er verksamhet idag?

Förvaltningen har inget övergripande arbetssätt gällande dessa frågor men flera av nämndens verksamheter arbetar aktivt för att skapa inkluderande och trygga miljöer där alla känner sig välkomna, oavsett könsidentitet, könsuttryck eller sexuell läggning.

- **Badhuset** anpassar verksamheten utifrån gästernas behov och erbjuder flexibla lösningar kring omklädningsmöjligheter.
- **Kulturverksamheten** lyfter HBTQI-tematik genom bibliotekets regnbågshyllor, programaktiviteter som berör frågan och deltagande i Pride-evenemang. Inom kulturverksamheten finns även en intern arbetsgrupp med fokus på normkritik och inkludering.
- **Kulturskolan** har ett öppet och accepterande klimat där alla elever är välkomna. Verksamheten visar lyhördhet inför exempelvis namnbyten och könstillhörighet, och arbetar för att skapa en trygg miljö för alla deltagare.
- **Ungdomsverksamheten** arbetar återkommande med HBTQI-frågor, bland annat genom samverkan i samband med Prideveckan och genom tjejkvällar där frågor om identitet, sexualitet och allas lika värde lyfts.

- **Gymnasiets elevhälsa** belyser HBTQI-frågor i klassrumsbesök, i hälsosamtal och genom skolans likabehandlingsplan. Även initiativ som *Kärleksveckan* och samarbete med Ungdomsmottagningen bidrar till ökad synlighet och dialog.

Sammantaget pågår ett kontinuerligt arbete i flera delar av verksamheten, där fokus ligger på bemötande, synliggörande och trygghet.

2. Vilka behov ser nämnden/verksamheten av en kommunövergripande HBTQI-policy eller strategi? Hur skulle ett sådant styrdokument kunna stödja ert arbete?

Samtliga verksamheter ser positivt på framtagandet av en kommunövergripande HBTQI-policy eller strategi.

En gemensam policy skulle:

- skapa **tydlighet och enhetlighet** i arbetet med inkludering,
- fungera som **stöd och vägledning** i bemötande, planering och verksamhetsutveckling,
- underlätta **samverkan mellan förvaltningar**, samt
- bidra till **långsiktighet och struktur** i kommunens övergripande arbete.

Kulturverksamheten och elevhälsan framhåller särskilt behovet av att policyn görs känd och används aktivt i dialog inom verksamheterna. Det kan även bidra till att kommunen arbetar mer samordnat gällande Prideveckan. Badhuset lyfter att en policy skulle ge stöd i framtida anpassningar av lokaler och rutiner.

3. Finns det inom nämndens/verksamhetens område behov av ökade insatser för kompetenshöjning i HBTQI-frågor, till exempel genom utbildning av medarbetare, chefer eller politiker?

Ett flertal verksamheter ser behov av fortsatta insatser för kompetenshöjning.

- **Kulturverksamheten** efterfrågar utbildning inom normkritik, HBTQI-begrepp och bemötande.
- **Kulturskolan** ser möjligheter att stärka kunskapen genom gemensamma föreläsningar och utbildningar, på samma sätt som inom andra kompetensområden.
- **Gymnasiets elevhälsa** bedömer att kunskapen om könsöverskridande identitet varierar och att kompetenshöjning skulle vara värdefull.
- **Ungdomsverksamheten** lyfter behovet av gemensamma insatser och samverkan med externa aktörer som RFSU för att utveckla arbetet.

Badhuset ser i nuläget inget omedelbart behov av utbildning, men välkomnar en gemensam kommunal kunskapsutveckling över tid.

4. Skulle en handlingsplan med konkreta åtgärder och mål kopplat till HBTQI inkludering vara ett stöd för nämndens/verksamhetens arbete? I så fall – vilka insatser ser ni som mest relevanta?

Det finns ett brett stöd för att ta fram en handlingsplan. En sådan skulle bidra till struktur, uppföljning och gemensam riktning i arbetet.

Relevanta insatser som nämns är:

- utbildningar i normkritiskt och inkluderande bemötande,
- gemensamma mål och aktiviteter kopplade till Prideveckan,
- riktlinjer för kommunikation och fysisk miljö,
- utvecklade samverkansformer
- och stöd för anpassningar i lokaler och rutiner.

Elevhälsan lyfter att behovet kan variera – vissa ser handlingsplanen som ett viktigt stöd, medan andra upplever att frågorna redan är integrerade i det dagliga arbetet.

5. Hur ser nämnden/verksamheten på möjligheten att HBTQI-certifiera vissa kommunala verksamheter? Finns det intresse eller erfarenhet av detta sedan tidigare?

Det finns ett generellt intresse av att undersöka möjligheterna till HBTQI-certifiering inom vissa delar av verksamheten.

Kulturverksamheten framhåller vikten av att en certifiering innebär långsiktighet, återkommande utbildning och kvalitetssäkring.

Elevhälsan påpekar att det kan behövas fortsatt dialog och samsyn om nyttan av certifiering – vissa ser det som ett viktigt steg framåt, andra menar att inkluderande arbetssätt redan är väl integrerat i vardagen.

6. Vilka hinder eller möjligheter ser ni i att utveckla HBTQI-arbetet i er verksamhet?

Hinder:

- Begränsade resurser för utbildning, programverksamhet och fysiska anpassningar.
- Brist på gemensamma strukturer, nätverk och planer inom kommunen.
- Ojämn kompetensnivå mellan verksamheter och professioner.

Möjligheter:

- En gemensam policy och handlingsplan som skapar tydlighet, struktur och långsiktighet.
- Ökad samverkan mellan kommunala verksamheter, externa aktörer och civilsamhället.
- Fortsatt fokus på utbildning och kompetenshöjning.
- Ett inkluderande arbetssätt som stärker kommunens attraktivitet och bidrar till trygga och välkomnande miljöer för alla.
- Elevhälsan ser även möjligheter att genom förbättrad statistik och uppföljning stärka arbetet mot diskriminering och främja elevernas trygghet.

Kultur- och utbildningsförvaltningen

Sara Dahlin

Förvaltningschef

Elektroniska underskrifter

Det här dokumentet har skrivits under elektroniskt av de personer som listas i signaturpanelen.

Underskrifterna uppfyller kraven för avancerad elektronisk underskrift enligt definitionen i eIDAS (EU:s förordning 910/2014).

Äktheten kan valideras enligt internationella standarder i en valideringstjänst som uppfyller förordningen. Validering kan exempelvis göras här: <https://validate.signport.se/>

Där finns även information om hur validering kan göras i Adobe Acrobat Reader.

Notera, om dokumentet skrivs ut på papper, eller 'skrivs ut' till ett nytt PDF-dokument, följer de elektroniska underskrifterna inte med. Endast det elektroniskt underskrivna originaldokumentet kan valideras.